

1. Úvod

Jedním z nejvýznamnějších a také nejperspektivnějších finančních zdrojů místních obyvatel Krkonoš je již od 19. stol. turistický ruch, kdy většina horských bud (do té doby sloužících k budnímu hospodaření) byla přizpůsobena pro potřeby turistického ruchu. Ten podstatně změnil způsob života obyvatel i ráz krajiny. Nadměrný rozvoj rekreace je však doprovázen četnými negativními jevy (environmentální, sociální i ekonomické), které se výsledně projevují různým poškozením přírodního prostředí. K těm nejzávažnějším patří zejména fyzická degradace prostředí, jeho mechanické poškozování (sešlap) či znečišťování odpadními látkami. Uplatňují se i vlivy nepřímé – mnohdy závažnější. U rekreačních objektů jsou často nedostatečně likvidovány odpady, půda je obohacována především o dusíkaté látky a následkem je šíření nitrofilních rostlin. Ty jsou konkurenčně schopnější než původní vegetace. Zvláště skládky odpadků, rumišťe a cesty jsou ohnisky šíření místně nepůvodních rostlinných druhů do okolní horské krajiny.

Touto problematikou (vztah turismus a ovlivnění životního prostředí) se zabývá vědecká disciplína nazvaná rekreační ekologie (LIDDLE 1991, 1997, SUN ET WALSH 1998). Obecně v rekreační ekologii je zvýšená poptávka po výzkumných úkolech řešících vztah: vliv (turistická aktivita) – odezva (míra narušení prostředí) a její kvantifikace. Dle autorů PICKERING A HILL (2007) by se další výzkum v rekreační ekologii měl zaměřit na řešení a kvantifikaci ovlivnění životního prostředí v chráněných územích **turistickou infrastrukturou** (cesty, ubytovací zařízení atd.) a také zkoumající nepřímé vlivy turistického ruchu a doprovodných aktivit. V Krkonoších má výzkum rekreační ekologie dlouhou tradici (JENÍK 1964, ŠTURSA 1964).

2. Cíl práce:

Cílem této disertační práce je zaměřit se na prostorové aspekty a jiné vlastnosti ploch rekreačními objekty ovlivněné vegetace (vegetační lemy) a jiné funkční plochy v prostředí první a druhé zóny Krkonošského národního parku.

Jedná se zejména o:

- Kvantitativní stanovení velikostí a přesných hranic ovlivněných vegetačních lemů a jejich struktury (hlavních funkčních ploch a ploch s determinujícími a indikátorovými taxony) pomocí přístroje GPS a navrhnout potenciální monitorovací systém vlivu rekreačních objektů na vegetaci v jejich okolí.
- Určení hlavních závislostí velikostí a struktury vegetačních lemů na fyzických (nadmožská výška, svažitost, geologické podloží, pedologická charakteristika, invadovatelná společenstva aj.) a antropicky ovlivněných charakteristikách objektů a okolního přírodního prostředí (kapacita, vybavenost objektů, dostupnost automobilem, turistické zatížení)
- Zhodnocení vývoje velikosti a struktury vegetačních lemů mezi lety 2003 a 2006 a predikace dalšího vývoje.
- Formulování zásad vhodného managementu turistického ruchu pro potřeby ochrany přírody v KRNAP zejména v oblasti provozování, rekonstrukce a výstavby nových rekreačních objektů a doprovodné infrastruktury.